

รายงานการพัฒนาنواتกรรมการเรียนรู้ของครู
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
โรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม

โรงเรียน
บ้านกุดกะเสียน

ปีการศึกษา
๒๕๖๘

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ด้วยเทคนิคบันได ๖ ขั้น

คำนำ

รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเอกสารแสดงร่องรอย และผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยเทคนิคบันได ๖ ซึ่งเป็นการใช้นวัตกรรมการสอนในการพัฒนาทักษะการ อ่านขั้นสูงในวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีการคิดที่ถูกต้อง ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านขั้นสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอ่านจับใจความสำคัญ จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีกับการ ปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้พวกเขาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำรายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักฐานแสดงการพัฒนานวัตกรรมของครูที่มี เป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และส่งเสริมคุณภาพสถานศึกษานำร่องพื้นที่ นวัตกรรม โดยมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การออกแบบนวัตกรรม การ นำไปใช้จริงในห้องเรียน ตลอดจนการประเมินผลและปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ อย่างยั่งยืน

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน นักวิชาการ และผู้บริหาร สถานศึกษา ในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

นางสาวพัชรดา นามปัญญา
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
โรงเรียนบ้านกุดกะเสียน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ผู้จัดทำนวัตกรรม	๑
ชื่อนวัตกรรม	๑
ระยะเวลาดำเนินการ	๑
แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม	๑
ประเภทของนวัตกรรม	๑
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม	๒
กลุ่มเป้าหมาย	๒
เป้าหมาย	๒
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม	๒
การออกแบบกระบวนการเรียนรู้	๖
โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม	๗
ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	๗
บทเรียนที่ได้รับ	๘
งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	๘
การประเมินผล	๙
ภาคผนวก	๑๐

**รายงานการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ของครู
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
โรงเรียนบ้านกุดกะเสียน**

-
๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางสาวพัชรดา นามปัญญา ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
๒. ชื่อนวัตกรรม การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยเทคนิคบันได ๖ ขั้น
๓. ระยะเวลาดำเนินการ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘
๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม
- (√) แนวทางที่ ๒ การออกแบบและพัฒนานวัตกรรมชิ้นใหม่
๕. ประเภทของนวัตกรรม
- (√) นวัตกรรมการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผล ความเป็นมา

ในปัจจุบัน การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking Skills: HOTS) ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเผชิญกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน วิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เป็นหนึ่งในวิชาที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยเน้นการเรียนรู้ผ่านการอ่าน และการเขียน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกทักษะการอ่านขั้นสูงด้วยเทคนิคบันได ๖ ขั้น อ่านอย่างมีวิจารณญาณ สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

การใช้นวัตกรรมการสอนในการพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูงในวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีการคิดที่ถูกต้อง ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านขั้นสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอ่านจับใจความสำคัญ จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้พวกเขาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการใช้นวัตกรรมการสอนในวิชาภาษาไทยอยู่ที่การช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูงที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง การอ่านจับใจความสำคัญทำให้นักเรียนสามารถต่อยอดความรู้ไปสู่การเขียนย่อความ และการเขียนแสดงทรรศนะได้ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร นอกจากนี้ การใช้นวัตกรรมในการสอนยังช่วยให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล เช่น การใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าข้อมูล การทำงานร่วมกันในกลุ่ม และการนำเสนอผลงานที่มีประสิทธิภาพ การใช้นวัตกรรมในการสอนวิชาภาษาไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงด้วยเทคนิคบันได ๖ ขั้นของนักเรียน แต่ยังช่วยเตรียมความพร้อมให้พวกเขามีทักษะที่สำคัญสำหรับการทำงานในอนาคต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในการอ่านด้วยเทคนิคบันได ๖ ขั้น ช่วยให้

นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและมีประสบการณ์ตรงในการคิดวิเคราะห์เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไปในอนาคตและในชีวิตการทำงาน

ด้วยความสำคัญดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงมองเห็นความสำคัญของการทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยเทคนิคบันได ๖ ชั้นประกอบการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านกุดกะเสียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ เนื่องจากนักเรียนยังขาดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ โดยนวัตกรรมนี้ใช้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๖ แผน ในวิชาภาษาไทย สัปดาห์ละ 3 วัน พร้อมทั้งออกแบบเครื่องมือประเมินการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนทุกครั้ง

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๗.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น (K)

๗.๒ นักเรียนสามารถระบุใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น (P)

๗.๓ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน (A)

๘. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำนวน ๒๓ คน

๘.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

๘.๑.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ร้อยละ ๘๐

๘.๑.๒ นักเรียนมีทักษะการวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ร้อยละ ๘๐

๘.๑.๓ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ร้อยละ ๙๐

๘.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๘.๒.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ระดับดีขึ้นไป

๘.๒.๒ นักเรียนมีทักษะการวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ระดับดี

๘.๒.๓ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น ระดับมาก

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี

แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑๐. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ทฤษฎีที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วยหลายทฤษฎี ซึ่งมีแนวคิดมาจาก ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม (Progressivism) ปรัชญานี้เกิดขึ้นเพื่อต่อต้านแนวคิดดั้งเดิม ที่การศึกษามักเน้นแต่เนื้อหา สอนให้ท่องจำเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนพัฒนาในด้านสติปัญญาอย่างเดียว ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีความกล้าและความมั่นใจในตนเอง ประกอบกับมีความก้าวหน้าในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เกิดแนวความคิดปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมขึ้น ปรัชญานี้เน้นกระบวนการ

โดยเฉพาะกระบวนการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ เมื่อนำมาใช้กับการศึกษา แนวทางของการศึกษาจึงต้องพยายามปรับปรุงให้สอดคล้องกับกาลเวลาและภาวะแวดล้อมอยู่เสมอ การศึกษาจะไม่สอนให้คนยึดมั่นในความจริง ความรู้ และค่านิยมที่คงที่ หรือสิ่งที่กำหนดไว้ตายตัว ต้องหาทางปรับปรุงการศึกษาอยู่เสมอ เพื่อนำไปสู่การค้นพบความรู้ใหม่ ซึ่งในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนในครั้งนี้ ประกอบด้วย

ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นพลเมืองที่ดีของชาติและโลกนั้น ต้องมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ และเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning เพื่อผู้เรียนเกิดทักษะที่สำคัญซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายการศึกษาโดย นักการศึกษาของประเทศไทยใช้คำภาษาไทย คำว่าการเรียนรู้เชิงรุกแทน Active Learning ซึ่งมีนิยามความหมาย ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๖๔ : ๒๐) ได้กำหนดความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) หมายถึง เป็นการที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ใช้ทักษะพื้นฐานในด้าน การอ่าน การเขียน รวมทั้งการฟัง การตั้งคำถามและอภิปรายร่วมกันบูรณาการในการเรียนรู้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้ ความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่ในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๖๒ : ๔) ได้กำหนดความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๖๒ : ๔) เสนอแนวคิดของ Active Learning คือ กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจลึกซึ้ง ด้วยการเชื่อมโยงผู้เรียนกับเนื้อหาในองค์ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง แนวคิดและทักษะผ่านการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

จากที่กล่าวมาในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมและเชื่อมโยงจากความรู้เดิมด้วยตนเอง จากการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด การลงมือทำ การตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำเสนอข้อมูล จากการเรียนรู้ของตนเอง ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและใช้ทักษะกระบวนการที่หลากหลาย ในการเรียนรู้

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๖๔ : ๒๑) ได้สรุปความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ ดังนี้

๑. การเรียนรู้เชิงรุก ช่วยส่งเสริมให้มีอิสระทางด้านความคิด และการกระทำของผู้เรียน การมีวิจาร์ณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาสมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง และมีการใช้วิจาร์ณญาณในการคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรม มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ ค้นหาวิธีการ

เรียนรู้ของตนเองสู่การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง ดังนั้น Active Learning จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง ในการมีวิจารณ์ญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์

๒. การเรียนรู้เชิงรุก จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่ม จะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม

๓. การเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบ และทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

๔. การเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งผู้เรียน และครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจ ความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีปัญญา เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตัวเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนัก แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอน มีความเชี่ยวชาญในบทบาทหน้าที่ ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางานและพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน

๕. กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก ช่วยสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนและยั่งยืน เพราะกระบวนการเรียนรู้ Active Learning สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวกับความจำ โดยสามารถเก็บและจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ได้ผ่านการปฏิบัติจริง สามารถเก็บในระบบความจำระยะยาว (Long Term Memory)

จากที่กล่าวมาในข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้เชิงรุก มีความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนจดจำเรื่องที่เรียนได้อย่างคงทน และมีความเข้าใจอย่างลุ่มลึกจากการปฏิบัติจริงของตนเอง ที่เกิดจากการเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ผ่านกระบวนการการคิด การลงมือทำและนำเสนอด้วยตนเอง ซึ่งในการพัฒนานวัตกรรมในครั้งนี้ ผู้จัดทำเน้นการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสู่คุณภาพผู้เรียนโรงเรียนที่จะช่วยส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักการศึกษาได้อธิบายถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๖๒ : ๒๒) ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

มีดังนี้

1. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้สูงสุด
4. เป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินค่า
5. ผู้เรียน ได้เรียนรู้ความมีวินัย ในการทำงานกลุ่มร่วมกับคนอื่น
6. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน

7. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๖๐ : ๒๒) สรุปว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning นั้นสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนอย่างหลากหลาย เช่น กระบวนการกลุ่มการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนทำเองจนสำเร็จตามเป้าหมาย มีการพัฒนาความคิดให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้กระตุ้นชักชวนระดมความคิด โดยคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังนี้

1. สิ่งที่กำหนดให้ผู้เรียนทำต้องเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง
2. กิจกรรมสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง
3. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน
4. ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบงานกับชีวิตจริง
5. ผู้เรียนสามารถสร้างสถานการณ์ตามที่ผู้สอนกำหนด
6. ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง

๑๐.๑ แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

กระบวนการชุมชนทางวิชาชีพ จะช่วยยกระดับความรู้ความเข้าใจของครูแต่ละคน ทั้งมิติความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนและความรู้ความเข้าใจต่อการสอน เช่น หลักสูตร จิตวิทยาการสอน การออกแบบกิจกรรม การวัดและประเมินผล เป็นต้น

๑. PLC ช่วยยกระดับทักษะของครูแต่ละคน เช่น ทักษะการออกแบบการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร ทักษะ ICT ทักษะการวัดและประเมินผล ตลอดจนทักษะทางวิทยาศาสตร์ เช่น ทักษะการจัดการ ความขัดแย้ง ทักษะการจัดการอารมณ์ ทักษะการอยู่ร่วมกัน

๒. PLC ช่วยให้ครูแต่ละคนค้นพบความหมายของชีวิต ความหมายของการเป็นครูรู้สึกถึงคุณค่าของงานครู เห็นเป้าหมายที่สำคัญร่วมกันเป็นบุคคลและองค์กรการเรียนรู้ทำงานเป็นทีม มีความเป็นกัลยาณมิตร (ปิ่นสุภา รัตนพันธ์ 2560 : 79)

กิจกรรมของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

๑. Dialogue หรือ กระบวนการสนทนาไตร่ตรองเพื่อเรียนรู้กันและกันด้วยการคุยกัน เน้นการฟังอย่างรู้เท่าทันจิตใจของตนเอง เพื่อจัดการตัดสินใจที่เกิดขึ้นขณะฟัง การฟังนั้นก็จะเป็นไปด้วยความกรุณาต่อกัน ทุกคนจะมีโอกาสรับเนื้อความได้อย่างครบถ้วนทั้งมิติและเนื้อหา ตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ Dialogue เช่น หัวข้อที่แล้วเราเห็นองค์กรเราเป็นอย่างไร อีกหัวข้อข้างหน้าเราอยากเห็นองค์กรเราเป็นอย่างไร อะไรที่หล่อหลอมให้เรากลายเป็นคนแบบนี้ เราจะอยู่ตรงไหนของจักรวาล ซึ่งเราเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างไร เป็นต้น

๒. Lesson Study เป็นกระบวนการร่วมกันพัฒนากิจกรรมการสร้างการเรียนรู้ของกลุ่มครู ตัวอย่าง หัวข้อคำถามเพื่อ Lesson Study เช่น ทำอย่างไรที่จะทำให้โรงเรียนพัฒนาปัญญาภายในให้กับผู้เรียน กิจกรรมฝึกฝนการรู้ตัวมีอะไรบ้าง ทำอย่างไรบ้างกับเด็กแต่ละวัย การฝึกให้เด็กได้ใคร่ครวญควรมีกิจกรรมใดบ้าง การฝึกฝน Dialogue มีกระบวนการอย่างไร เป็นต้น

๓. Share & Learn แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ ความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวจากหน้างานของกันและกัน เน้นการอภิปรายร่วมกันอย่างสร้างสรรค์โดยมีเจตจำนงที่ดี ต่อการทำให้งานพัฒนาขึ้น อาจจะทำเป็นคู่ ทำเป็นกลุ่มย่อย และเป็นกลุ่มใหญ่ ตัวอย่างหัวข้อคำถาม

เพื่อ Share & Learn เช่น อะไรคือปัญหาหรือสิ่งที่เราต้องการพัฒนา ทำอะไรบ้าง ทำอย่างไร ผลเป็นอย่างไร อะไรที่ยืนยันว่าเราได้พบผลเช่นนั้น เราสามารถทำอะไรได้บ้าง

๔. AAR (After Action Review) เป็นการร่วมกันอภิปราย สรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมเพื่อทำให้เกิดการใคร่ครวญ หรือการทบทวนต่อเรื่องนั้นๆ ตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ AAR เช่น เห็นอะไร รู้สึกหรือคิดอย่างไร อะไรที่เราได้เรียนรู้ เป็นต้น

๕. การสร้าง PLC ยังครอบคลุมถึงเด็กและผู้ปกครองอันเป็นองค์ประกอบสำคัญทั้งในแง่ของเป้าหมาย กระบวนการและกิจกรรม หมายถึง PLC จะสร้างมรดกคลังแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับคนที่แวดล้อมอยู่ให้พัฒนาขึ้น

๑๑. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์หลักสูตรภาษาไทย ซึ่งหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นกรอบและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอด การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย จัดทำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา ในกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐)

๒. จัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ ที่มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน โดยออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียน นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้โดยมีการบันทึกผลการเรียนรู้ทุกแผน เพื่อนำผลไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนานักเรียน

๒.๑ วิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ขั้น ศึกษาข้อมูลเพื่อจัดทำชุดแบบฝึกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ขั้น และวางแผนเลือกใช้เครื่องมือ

๒.๒ กำหนดรูปแบบนวัตกรรมเพื่อเลือกรูปแบบในการจัดทำและให้มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ขั้น

๒.๓ จัดทำชุดแบบฝึกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ขั้น โดยใช้บทอ่านที่มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ดึงดูดความสนใจของนักเรียน

๓. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ขั้น ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียน ได้แก่ การประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเกตพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานนักเรียน และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ ชุดแบบฝึกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ขั้น

๕. ประเมินผลการใช้นวัตกรรมด้วยแบบทดสอบเกี่ยวกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น นำผลการประเมินมาวิเคราะห์และสรุปบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูและร่วมกันอภิปรายกับนักเรียนเพื่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๑๒. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

ที่	เรื่อง/รายการ	เวลา
๑	แบบฝึกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น	๖ ชุด
๒	แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ	๓ ชั่วโมง
๓	แบบทดสอบเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ	๑๐ ข้อ
๔	แบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน	๕ ข้อ
๕	แบบวัดเจตคติชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ	๑๐ ข้อ
๖	แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดแบบฝึกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น	๖ ข้อ

๑๓. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑๓.๑ ผลการพัฒนาเชิงปริมาณ

๑) ผู้เรียนจากทั้งหมด ๑๗ คน มีจำนวน ๑๕ คนที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น อยู่ในระดับดี สังเกตได้จากการระบุใจความสำคัญได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒๓ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดคือ ร้อยละ ๘๐

๒) ผู้เรียนจากทั้งหมด ๑๗ คน มีจำนวน ๑๕ คน ที่มีทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้นในระดับดี สังเกตได้จากการระบุใจความสำคัญได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒๓ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดคือ ร้อยละ ๘๐

๓) ผู้เรียนทุกคนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจับใจความสำคัญในระดับมาก สังเกตได้จากพฤติกรรมการเอาใจใส่ กระตือรือร้นในการเรียน มีนิสัยรักการอ่าน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดคือ ร้อยละ ๘๐

๑๓.๒ ผลการพัฒนาเชิงคุณภาพ

๑) ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น สังเกตจากการอธิบายการจับใจความขึ้นต่างๆ ได้

๒) ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น สังเกตได้จากสามารถระบุใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องในระดับดีขึ้น

๓) ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจับใจความสำคัญในระดับมาก สังเกตได้จากการมุ่งมั่นในการทำงาน มีสมาธิในการทำงาน ความตั้งใจจดจ่อ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกที่แสดงถึงความสุขในการเรียนรู้

๑๓.๓ สมรรถนะที่เกิดขึ้นจากการพัฒนานวัตกรรม

๑) การจัดการตนเอง พบว่า ผู้เรียนรู้จักจัดการตนเอง และกำกับตนเองการเรียนรู้ รู้จักอดทนรอบคอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เมื่อเกิดปัญหาก็มีวิธีการคิดและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การคิดขั้นสูง พบว่า มีความคิดเชิงระบบในการทำงานเป็นขั้นตอน การวางแผนการทำงาน และการคิดสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ ได้แปลกใหม่ น่าสนใจ มีการวิเคราะห์สังเคราะห์สรุปองค์ความรู้จากการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน เช่น จัดทำแผนที่ความคิดสรุปความรู้แผนผังความคิด แผนภูมิอย่างง่าย เป็นต้น

๒)การทำงานเป็นทีม พบว่า ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดียอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเป็นประชาธิปไตย

๑๔.บทเรียนที่ได้รับ

จากการพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้ เกิดข้อพบ ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยกระบวนการ PLC จะช่วยให้การพัฒนา
นวัตกรรมมีความเหมาะสมและถูกต้อง

2.การใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้

ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

๑๕. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา จำนวน ๒,๖๒๐ บาท

ที่	รายการ	จำนวน	ราคา (บาท)
๑	กระดาษปกหนังสือ # ๒๔	๓ แพค	๓๗๕
๒	กระดาษปก ๑๕๐ G.	๓ แพค	๔๕๐
๓	กระดาษชาร์ตสีแผ่นใหญ่	๓๐ แผ่น	๓๐๐
๔	กระดาษA๔ ๘๐ แกรม	๒ ลัง	๑,๑๙๐
๕	ชุดเย็บกระดาษ	๒ ชั้น	๓๗๘
๖	หมึกขวด CANON 100 ML.	๘ ขวด	๕๒๐
๗	ลวดเย็บ #๓๕	๓ กล่อง	๖๐
๘	กรรไกร	๒ ชั้น	๙๐
๙	แฟ้มคลิปก้านยก	๑ ชั้น	๘๙
๑๐	กระดาษรายงาน	๓ แพค	๑๖๒
๑๑	กาวลาเท็กซ์	๒ ขวด	๗๖
๑๒	ปากกาลูกลื่น	๒ แพ็ค	๓๓๐
๑๓	ปากกาไวท์บอร์ด	๒ แพ็ค	๙๘
๑๔	แผ่นใสหน้าปก	๒ แพ็ค	๓๒๐
๑๕	กาวสองหน้า	๑ ชั้น	๕๕
๑๖	ไม้บรรทัด	๑๘ ด้าม	๔๕๐
๑๗	ชุดแต่งบอร์ด	๒ คู่	๒๗๒

* ถ้าวางทุกรายการ

๑๖.การประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
๑.เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ	- ทดสอบ - ประเมินชิ้นงาน	-แบบทดสอบเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน ๑๐ ข้อ -แบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน	ผ่านร้อยละ ๗๐
๒.เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ	ประเมินทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ	แบบประเมินทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ	ผ่านระดับดีขึ้นไป
๓.เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจับใจความสำคัญ	สังเกตพฤติกรรม ประเมินความพึงพอใจ	แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินความพึงพอใจ	ผ่านระดับมากขึ้นไป

ลงชื่อผู้พัฒนานวัตกรรม
(นางสาวพัชรดา นามปัญญา)
ตำแหน่ง ครู

ลงชื่อผู้รับรอง
(นางอรอนงค์ คำริห์)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดกะเสียน

ภาคผนวก

ใบงาน "Mind Mapping"

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “คนไม่สวย” ตอบคำถามแล้วนำไปทำเป็น "Mind Mapping"

“คนไม่สวย”

คนที่ไม่สวยนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสมากกว่าคนสวย เพราะคนสวยเมื่อรู้ว่าสวยก็มีใครไยดีที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการสมรสเพราะตนเองตัวว่ามีความสำคัญด้วยรูปสมบัติ สตรีที่ขาดรูปสมบัตินั้นจะเป็นภรรยาที่ใคร่จกเอาใจสามีทุกทาง ทำให้เกิดความรักที่ยั่งยืนแท้จริงเพราะความรักอันแท้จริงมิได้อยู่ที่รูปสมบัติซึ่งอยู่กันนานไปก็จืดเพราะความเคยชิน แต่อยู่ที่เจตนาที่จะให้อีกฝ่ายหนึ่งพอใจ

มากกว่า คนสวยมักจะมีคนติดตามห้อมล้อมหรือมีคนปรารถนาอยู่ตลอด จนลืมสัญชาตญาณที่จะปกป้องไขให้เป็นตัว ส่วนคนที่ไม่สวยธรรมชาติกับเพิ่มสัญชาตญาณเอาใจคนอื่นให้ จนในที่สุดด้วยความหวังดีและเจตนาดี ตลอดจนความน่ารักต่าง ๆ ของคนไม่สวย คนที่อยู่ด้วยนาน ๆ ไปก็จะเห็นความสวยได้อย่างประหลาด

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2541). เก็บเล็กผสมน้อย.

คำถาม	คำตอบ
๑) บุคคลที่กล่าวถึงในแหล่งข่าวมีใครบ้าง (Who)	
๒) บุคคลในแหล่งข่าวทำอะไร (What)	
๓) เพราะเหตุใดบุคคลในแหล่งข่าวจึงทำเช่นนั้น (Why)	
๔) เหตุการณ์ในแหล่งข่าวเกิดขึ้นเมื่อไร (When)	
๕) เหตุการณ์ในแหล่งข่าวเกิดขึ้นที่ไหน (Where)	
๖) เหตุการณ์ในแหล่งข่าวเป็นอย่างไร (How)	
๗) ข่าวเรื่องนี้ มีคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนและสื่อความหมายเหมือนกันปรากฏตั้งแต่ต้นจนจบมีคำใดบ้าง	

ใบความรู้ เรื่องการตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

ลักษณะการขยายความ

๑. การให้คำจำกัดความ การขยายความลักษณะนี้เป็นการอธิบายความหมายของคำหรือส่งใดสิ่งหนึ่งในเนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการอธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องด้วย การขยายความลักษณะนี้อาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบด้วย

๒. การอธิบายให้รายละเอียด การขยายความลักษณะนี้จะใช้เมื่อต้องการแจกแจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อธิบายลักษณะหรือองค์ประกอบต่างๆของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงขั้นตอน กระบวนการ บรรยายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจขยายโดยอธิบายให้รายละเอียด หรืออธิบายให้รายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างก็ได้ การอธิบายให้รายละเอียดนี้นิยมใช้คำเชื่อม “คือ” “กล่าวคือ” เพื่อแสดงให้เห็นว่าข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการอธิบายให้รายละเอียด

๓. การให้เหตุผล การขยายความลักษณะนี้ใช้เขียนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม การขยายความด้วยวิธีนี้ทำได้หลายวิธี อาจเสนอความคิดที่เป็นข้อสรุปและตามด้วยข้อสนับสนุนต่างๆซึ่งเป็นเหตุผลหรือหลักฐาน โดยการยกตัวอย่าง หรือเสนอผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักแล้วตามด้วยสาเหตุต่างๆที่ทำให้เกิดผลนั้น

การขยายความด้วยการให้เหตุผลนี้มีมักจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “จึง” และ “เพราะ” ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคือ เหตุ + “จึง” + ผล และ ผล + “เพราะ” + เหตุ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงผล

๔. การยกตัวอย่าง การขยายความลักษณะนี้มักจะใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด หรือจะใช้วิธีการยกตัวอย่างแต่เพียงอย่างเดียวโดยการยกตัวอย่างหลายๆตัวอย่างแล้วสรุปท้ายย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญ

การยกตัวอย่างนี้นิยมใช้คำเชื่อม “เช่น” “ได้แก่” เพื่อแสดงให้เห็นว่า ข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการยกตัวอย่าง

๕. การเปรียบเทียบ การขยายความลักษณะนี้จะใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบในลักษณะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ โดยอาจมีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน โดยกำหนดประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงเปรียบเทียบไปที่ละประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ยกมาเปรียบเทียบได้ชัดเจนในด้านความเหมือนหรือความแตกต่างกัน หรืออาจใช้การยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์ขึ้นมาก่อนแล้วจึงสรุปประเด็นความคิดสำคัญที่จะเสนอ หรือการเขียนอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันเพื่อให้ความคิดสำคัญชัดเจนขึ้น

การขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะมักมีลักษณะโครงสร้างคือ ตัวตั้ง + คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ + ตัวเปรียบ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงตัวตั้ง

ใบงาน "พระราชวัง"

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “พระราชวัง” แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

“พระราชวัง”

พระราชวัง หมายถึง วังของพระมหากษัตริย์ มีระดับความสำคัญรองจากพระบรมมหาราชวัง เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ตามขัตติยราชประเพณีมาแต่โบราณ การเรียกวังว่าพระราชวังได้นั้น พระมหากษัตริย์จะทรงประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาวังขึ้นเป็น พระราชวัง จึงจะจัดเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ได้ เช่น พระราชวังดุสิต เมื่อแรกสร้างพระราชทานชื่อว่า สวนดุสิต ต่อมาจึงประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวังดุสิต ส่วนพระตำหนักจิตรลดารโหฐานซึ่งเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิตเรียกว่า พระตำหนักจิตรลดารโหฐานสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตไม่เรียกว่าพระราชวังจิตรลดา ราษฎรทั่วไปเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่าสวนจิตรลดา

(รัตนา ภาชาฤทธิ, 2546, น.172)

จากข้อความข้างต้น ควรพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญ ดังนี้

๑. การให้คำจำกัดความ

.....

๒. การอธิบายให้รายละเอียด

.....

๓. การให้เหตุผล

.....

๔. การยกตัวอย่าง

.....

๕. การเปรียบเทียบ

.....

ใจความสำคัญ คือ

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงาน "องค์การนาซา"

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “องค์การนาซา” แล้วตอบคำถามโดยใช้ความรู้จากบันไดขั้นที่ ๓

“องค์การนาซา”

องค์การนาซากล่าวถึงการค้นพบดาวเคราะห์นอกระบบสุริยะจากการส่งยานอวกาศไปสำรวจ ดาวเคราะห์ที่มีขนาดใกล้เคียงกับโลกเมื่อปี พ.ศ.2552 ยานอวกาศดังกล่าวจะมองหาดาวฤกษ์และดวงดาวที่อยู่ใกล้ ๆ กาแล็กซีทางช้างเผือกของเรา การค้นพบครั้งใหม่นี้สร้างความตื่นเต้นให้แก่นักดาราศาสตร์เป็นอย่างมากที่ค้นพบดาวเคราะห์ 10 ดวงนอกระบบสุริยะที่สิ่งมีชีวิตอาจอยู่อาศัยได้ เนื่องจากบรรดาดวงดาวที่ค้นพบทั้ง 10 ดวงซึ่งมีขนาดและอุณหภูมิใกล้เคียงกับโลกเอื้อต่อการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต

ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความข้างต้น

- ๑) การค้นพบครั้งนี้เป็นการค้นพบครั้งใหม่ซึ่งน่าตื่นเต้นมาก
- ๒) ดาวเคราะห์ทั้ง ๑๐ ดวงนี้น่าจะมีขนาดและอุณหภูมิใกล้เคียงกับโลก
- ๓) ข้อมูลการค้นพบดาวเคราะห์ได้มาจากยานอวกาศขององค์การนาซา
- ๔) องค์การนาซาค้นพบดาวเคราะห์ ๑๐ ดวงนอกระบบสุริยะที่สิ่งมีชีวิตอาจอยู่อาศัยได้

(รัตนา ภาชาฤทธิ์, 2546, น.172)

๑. จากข้อความข้างต้น ข้อที่ถูกคือข้อใด

.....

.....

๒. แสดงเหตุผลในการตอบโดยใช้บันไดขั้นที่ 4 เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทิ้ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงาน "ฝายชะลอน้ำ"

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ฝายชะลอน้ำ” แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

“ฝายชะลอน้ำ”

ข้อใดเป็นประเด็นสำคัญของข้อความต่อไปนี้

“ฝายชะลอน้ำแม้จะไม่ใช้สิ่งก่อสร้างที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาน้ำท่วมในเมืองหรือน้ำท่วมในปริมาณมหาศาล แต่ก็ช่วยชะลอน้ำไม่ให้ไหลเร็วเกินไปเพื่อป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ปลายน้ำ ฝายจะช่วยเก็บกักน้ำให้พื้นที่ที่มีความชุ่มชื้นได้นาน เป็นแหล่งสำรองน้ำในหน้าแล้งได้ด้วย การสร้างมิได้ซับซ้อนยุ่งยาก ชาวบ้านก็ช่วยกันสร้างได้อีกทั้งไม่ต้องตัดต้นไม้ในพื้นที่ที่จะสร้าง”

- ๑) วิธีใช้ฝายแก้ปัญหาน้ำท่วม
- ๒) ประโยชน์ของฝายชะลอน้ำ
- ๓) การแก้ปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง
- ๔) ฝายชะลอน้ำกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ

๑. จากข้อความข้างต้น ข้อที่ถูกคือข้อใด

.....

.....

.....

๒. แสดงเหตุผลในการตอบโดยใช้บันไดขั้นที่ 5 การสังเกตคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงาน "เรียงร้อยถ้อยความ"

ข้อความ

๑. เพราะการอ่านหนังสือมิใช่จะอ่านเฉพาะหนังสือทางวิชาการหรือหนังสือเรียนเท่านั้น

๒. ยิ่งแผ่สารและข้อคิดอีกด้วย

๓. หากแต่ยังรวมถึงการอ่านหนังสือนวนิยาย สารคดี และการ์ตูนอีกด้วย

๔. เพราะการอ่านหนังสือจะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้

๕. นอกจากนั้นยังให้ความสนุกเพลิดเพลินอีกด้วย

๖. ทำให้มีความคิดที่กว้างไกล ทันโลก ทันเหตุการณ์

๗. การอ่านหนังสือมีประโยชน์มาก

๘. ซึ่งหนังสือเหล่านั้นนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว

๑. ให้นักเรียนเรียงลำดับข้อความให้ถูกต้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ให้นักเรียนจับใจความสำคัญของข้อความข้างต้นโดยใช้หลักการบันได 6 ขั้น

.....

.....

.....

๓. ให้นักเรียนบอกวิธีจับใจความสำคัญของข้อความข้างต้นว่าใช้ขั้นใดของหลักการบันได 6 ขั้น

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

รูปกิจกรรมการใช้นวัตกรรม

แบบประเมินนักเรียนในการตอบคำถาม เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ชั้น

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

คำชี้แจง แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการตอบคำถามสร้างขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนประเมินพฤติกรรมของนักเรียน แต่ละคนว่ามีพฤติกรรมในการตอบคำถามอย่างไร โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้คะแนนที่เห็นสมควรตามความเป็นจริง

ที่	รายชื่อ	ระดับคะแนน												รวม	ระดับคุณภาพ	
		ตอบคำถามเกี่ยวกับหลักการระบุใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและตรงตามประเด็น			ตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ของการระบุใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง และตรงตามประเด็น			มีส่วนร่วมในการตอบคำถามอย่างสม่ำเสมอ			มีความสนใจและตั้งใจฟังคำถาม					
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓			

ระดับคุณภาพ

๑๐ - ๑๒ คะแนน ดีมาก

๘ - ๙ คะแนน ดี

๖ - ๗ คะแนน พอใช้

๓ - ๕ คะแนน ปรับปรุง

*เกณฑ์การผ่าน คือ นักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับ “ดี” ขึ้นไป

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรดา นามปัญญา)

ผู้สอน

แบบประเมินใบงานการเขียนระบุใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ขั้น
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘
 คำชี้แจง ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน ตรวจสอบงานกิจกรรม
 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได ๖ ขั้น แล้วขีด✓ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ที่	รายชื่อ	ระดับคะแนน												รวม	ระดับ คุณภาพ
		คำสำคัญที่ ปรากฏใน ใจความ สำคัญ			การเรียบ เรียงคำใน ประโยค ใจความ สำคัญ			รายละเอียด ของเรื่องที่ อ่าน			การสะกดคำ และความ สะอาด เรียบร้อย ของผลงาน				
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓		

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

๑๐ - ๑๒ คะแนน ดีมาก

๘ - ๙ คะแนน ดี

๖ - ๗ คะแนน พอใช้

๓ - ๕ คะแนน ปรับปรุง

*เกณฑ์การผ่าน คือ นักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับ “ดี” ขึ้นไป

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวพัชรดา นามปัญญา)

ผู้สอน

โรงเรียนบ้านกุดกะเสียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
กระทรวงศึกษาธิการ

